

Довжик А. М.

ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Бежевець А.М., старший викладач, ФСП НТУУ «КПІ»

ПРАВО НА ТАЄМНИЦЮ ПРО СТАН ЗДОРОВ'Я

Нині, в період інформатизації суспільства, дуже гостро постає питання щодо безпеки і правового захисту приватного життя та відомостей про людину, розповсюдження яких може їй серйозно зашкодити. Через це дуже актуальною є проблема порушення права людини на таємницю щодо стану її здоров'я. З кожним роком збільшується кількість осіб, в тому числі громадян України, які звертаються за захистом порушеного права до міжнародних інстанцій.

Поняття «право на таємницю про стан здоров'я» включає в себе такі аспекти: факт звернення людини за медичною допомогою, медичне обстеження, його результати, хворобу, тощо. Це право закріплене як в міжнародно-правових нормах, так і в актах національного законодавства. Зокрема, необхідні положення закріплені у Загальній декларації прав людини і громадянина, Декларації про політику у сфері прав пацієнта, Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, Міжнародному кодексі медичної етики. Що стосується норм вітчизняного законодавства, то у ст. 286 Цивільного кодексу України вказано, що людина має право на таємницю щодо стану здоров'я, відомостей, одержаних під час її обстеження.

Через те, що в основному інформацією про стан здоров'я володіють лікарі, можна простежити тісний зв'язок з інститутом лікарської таємниці. Відомості, які можна розцінювати як лікарську таємницю, включають у себе: факт запиту медичної допомоги; стан здоров'я особи; перенесені хвороби, наявність спадкових хвороб; діагноз; інформацію, отриману при медичному обстеженні, результати аналізів; інформацію щодо тестування людини з метою виявлення ВІЛ тощо. Але право на медичну таємницю не вважається абсолютним та може підлягати обмеженню, зокрема, якщо особа надає добровільну згоду на розповсюдження відповідної інформації. З метою уникнення непорозумінь рекомендується належним чином зафіксувати таку згоду і визначитися з обсягом інформації, яку можна розголошувати.

Також, таємні відомості про стан здоров'я людини можуть розповсюджуватись без її згоди у деяких випадках. Це інформація стосовно стану здоров'я як неповнолітньої особи, так і особи, яка визнана недієздатною чи обмежено дієздатною; результати медичного обстеження наречених; інформація щодо лікування людини в наркологічному закладі; інформація щодо психічного стану здоров'я людини, надання їй психіатричної допомоги; відомості про хвороби, що несуть загрозу здоров'ю населення, епідемічному та санітарному добробуту; інформація про помилки, допущені медичним

персоналом. Необхідно завжди пам'ятати, що підстави для надання подібних відомостей повинні бути достатньо обґрунтованими.

До найбільш розповсюджених випадків розголошення інформації стосовно стану здоров'я особи можна віднести: надання на запити інформації, яка є лікарською таємницею; надання по телефону інформації рідним особи; лист непрацездатності.

За порушення права людини на таємницю щодо стану здоров'я передбачено відповідальність, зокрема, дисциплінарне стягнення, анулювання ліцензії на реалізацію господарської діяльності з медичної практики, відшкодування у повному обсязі завданих матеріальних або моральних збитків, а також кримінальну відповідальність за ст. 145 ККУ.

Отже, право особи на таємницю про стан здоров'я є фундаментальним і невід'ємним. Ця проблема дуже гостро постає у сучасних умовах інформатизації суспільства і стає все більш актуальною. Перш ніж розповсюджувати інформацію, що є таємною, слід пам'ятати про можливі невідворотні наслідки для особи, яка стала жертвою непрофесіоналізму, та про відповідальність, яку буде нести порушник чинного законодавства.